

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A főispánok és a kormány.

Bezeredy István, Szabadka és Baja városok főispánja, azok közé a főispánok közé tartozik, akik a legválságosabb időben is biztosítani tudták maguknak a közszeretetet. Tanubizonyságai ennek Szabadka és Baja városok törvényhatósági bizottságainak közgyűlései, amelyeken pártatlanságáért többször kitörő éljenzéssel jutalmazták a bizottsági tagok. Pedig mindig a merev kötelesség állaspontját foglalta el, s határozatainak megvédésében a kötelesség ridegsége jellemezte, aminek ismerve az igazságnak egyenlő mértékkel való mérése.

Épen ezért nem is gondolt a két törvényhatóság arra, hogy a kormányváltozások, vagy a politikai viszonyok változása főispánváltást is vonhat maga után, pedig nyilvánvaló dolog volt, hogy a januáriusi választások után lemondását beadta.

Mindezt pedig nem alkalomszerűtlenül mondjuk el. Sőt épen az alkalom késztet az elmondásra.

Ismeretes ugyanis, hogy a Fehérvári kormány kinevezése után a főispánok bemutatkoztak a kinevezett minisztereknek. Lemondásukat a kormány nem fogadta el. Kérte a főispánokat, maradjanak meg állásaikban és a megmaradhatást a következő feltételekhez fűzte a mai lapok közleményei szerint.

Kívánatos a kilépés a szabadelvű pártból. Ezt a feltételt azt hisszük, a kormány csak azért szabta, mert neki egyáltalán más, mint békítő feladata nincs, mert pártkeretbe nem tartozik és teljesen függetlenül fogja adminisztratív működésében a törvényeket tisztelni.

Feltétel az is, hogy a főispánok épen az imént említettek

ből kifolyólag teljesen pártonkívüli állaspontot foglaljanak el, s a törvényhatósági bizottságok életében a pártok magatartására ne csak hogy befolyást ne gyakoroljanak, hanem tartózkodásukkal a törvényhatóságok megnyilatkozásának minden irányban szabad folyást engedjenek a föltétlen törvénytisztelet dokumentálásaképen.

Bezeredy István, főispán rövid főispánságának ezek voltak az irányelvei. Egyetlenegy eset sem fordult elő, hogy akár a törvényhatósági, akár az országos politikai pártok zajonghattak volna főispánunk részrehajló magatartása ellen. Ő mindig csak azért jelent meg mint a kormányzó hatalom képviselője, hogy a törvényeknek, ha kell, tekintélyével tiszteletet szerezzen.

Ez eredményezte talán azt, hogy közgyűléseinken, melyeken azelőtt a pártszenvédélyek dultak kegyetlenül, az ő főispánsága alatt csak higgadt, tárgyilagos vitáknak voltunk tanúi és amint a polgármester igazgató szeretete, menten a politikától, megtartotta a tiszteletet követelő határokat, úgy az ellenzék sem lépte át a komolyság határait, hanem ezeken belül ma radva mindig lehetővé tette a város ügyeinek közös akarattal történt elintézését.

Azt hisszük, hogy az, amire a belügyminiszter a főispánokat kérte, az egész országban megteremti azon közállapotot, amelynek Szabadkán szemtanui vagyunk. Mert hiszen a belügyminiszter nem kért mást, mint amit mi tapasztaltunk: a pártatlanságot, a pártok függetlenségének teljes biztosítását, hogy elkerültessek a kormány beavatkozásának még a lát szata is.

A pártok politikai életének

e zavartalan, minden politikai befolyástól ment működése csak jót eredményezhet, mert a kölcsönös megértésre vezet, mert a törvényhatóság életszerveinek zavartalan együttműködése a köznek, ennek a legértékesebb növénynek nem elkorcsosulását, hanem izmosodását, helyes irányban való fejlődését jelentheti csupán.

Erre pedig nekünk épen ezekben a legnehezebb napokban van szükségünk.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, június 28.

Ma sem történt semmi pozitív intézkedés vagy komoly lépés a válság megoldása érdekében. A forgalomban levő hírek nem nyerne megerősítést: a homo regius kiküldéséről ép úgy nem jelentenek felhivatalosan semmit, mint a király elnöklése alatt állítólag tartandó tanácskozásról.

Fejérvári Géza báró miniszterelnök a mai nap folyamán nem lépett érintkezésbe egyetlen politikussal sem.

Kossuth Ferenc ma délután több politikus kíséretében Zombolyára utazott az ottani Kossuth-szobor leleplezésére. Pénteken reggel érkezik a fővárosba és nem lehetetlen, hogy akkor lép érintkezésbe vele Fejérvári. Ámbátor más oldalról igen pikáns izü történettel azt igyekeznek velünk elhitetni, hogy Fejérvári és Kossuth egyhamar nem is találkoznak. Arról van ugyanis szó, hogy Fejérvári Géza rendkívül neheztel Kossuthra, aki még nem adta vissza az ő látogatását.

Hogy mi igaz ebből a hírből, azt természetesen megállapítani nem lehet. Feltűnő azonban, hogy Fejérvári dacára annak, hogy Kossuth most két napig egyhuzamban, Budapesten volt, nem kereste fel őt a béketárgyalás érdekében.

Koalíciós körökben ma nagy galibát okozott Gautsch osztrák miniszterelnök tegnapi kijelentése, hogy t. i. a magyar kir. kormány közölte volna vele, hogy a külügyminiszter felhívására nem fog vonakodni, hogy a

külkereskedelmi tárgyalásokban fenntartással résztvegyen.

Ezt a kijelentést a legélesebb kommentárokkal kísérik és nem lehetetlen, hogy még nagy zajt csapnak vele.

Az öngyilkos diák és a törvényhatóság.

Két indítvány fzglakozik a pénteki közgyűlésen az öngyilkos Kosztics Miklos maturans esetével. Az első

Reisner Lajos dr. indítványa.

Ez bevezetésében elmondja Kosztics Miklos öngyilkosságát és előzményeit, majd élénk színekkel ecseteli azt a megbotránkozást, melyet ez az eset városszerte keltett, s amely a nagy költséggel fentartott gimnáziumunkban uralkodó szellemet és irányt, mint igazságtalant és kegyetlen elítéli. Ennek a szellemnek már több áldozata volt, s épen e megcsontosodott igazságtalanságnak tulajdonítja, hogy a város szülőttei más városok gimnáziumait kénytelenek hallgatni.

Ez az oka annak is, hogy az érettségien rendszeresen 16%-éka elbukik a nyolc osztályt különben jól végzett diákoknak, ami gimnáziumunk értékét csak leszállítja.

Ezután Platz Bonifác ellen a következőket mondja:

Platz Bonifác szegedi tankerületi főigazgató ellenében, már évek óta hangzik minden oldalról a kiméletlen vád, és minden ittléte s felügyelet gyakorlása után állandóan s egész continuitásban meg-megújul a panasz, hogy gymnáziumunkal, annak növendékeivel szemben a követeléseknek egyebütt nem igényelt és törvényesen nem igényelhető fokát praetandája, a tanári karral szemben azokat szinte megfélemlítő, meg nem engedett szigorú fejt ki, igazságtalan, tulszigorú ítéleteinek föltétlen alávetést és szinte meghunyászkodást követel, és az egész intézet fölött meg nem engedett, el nem tűrhető s igazságtalan mérvben zsarnokoskodik, ugyannyira, hogy egész intézetünknek a presztige-ét teljesen devalválta.

Az előadott Bresics Kosztics Miklos féle eset, és az abban megnyilatkozott igazságtalanság vértfagyasztó, a gimnázium állapota, rendszere pedig tűrhetetlen.

Feltűnő olcsóságok!

Rumburgi, Creás, Izlandi és különféle Pamutvász, Canavász, Damaska szövet, Grenadin Lüster szóval minden raktáron levő cikket

Egy kész női ruharaktár helátság dr. Szilassi házban azonnal kiadó

Palicson a Leovics-féle 3 szobás villa azonnal kiadó. — Bővebbet Havas Ferencnél

mélyen leszállított áron árusítom

Havas Ferenc, Deák-utca, az „Arany Pilléhez”

Értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy tulhalmozott raktár miatt a cikkeim árát mélyen leszállítottam s többek között megemlítem u. m. finom Zepheirt méterenként 32, Selyem battistokat 40 50ktSzatinok, Delaineiket 50 fillértől feljebb. Carton,

Ezeknek előadása után két következtetést von le.

Vagy helytelenül ítélték meg a tanárok Koszticsot a nyolc osztályon keresztül, és így csak természetes, hogy az érettségig, mint a fundamentum nélküli épület összeomlott; vagy helyes volt a tanárok ítélete, de akkor magatartásuk volt elítélendő akkor, mikor a főigazgató ítéletét engedve érvényesülni, a fiut a halálba kergették.

Majd tovább következtetve azt mondja, hogy ha a főigazgató ítélete volt helyes, akkor eltörölendő a céltalan és rossznak bizonyult érettségi vizsga, mert nem alkalmas a tanuló értelmi fejlettségének megítélésére, úgy ha nem is eltörölendő, de legalább is megváltoztatandó az érettségi vizsgákra kibocsátott szabályrendelet, mely Kosztics Miklós esetéhez hasonló több esetet eredményezett, melyek mindig megtorolhatóság nélkül ismétlődhetnek.

Végül így folytatja:

Ezek figyelembe ajánlata mellett és arra való tekintettel, hogy a kormányhatóságnak az iskola fenntartó hatóságok által áldozatok árán fenntartott iskolák belügyeibe a felügyeleti és ellenőrzési jog gyakorlása címén és leple alatt való beavatkozása nem terjedhet addig és annyira és nem terjeszthető, hogy egyes intézetek, az iskolafenntartók fegyelmi hatósága alól elvont és az alá nem tartozó főigazgató, igazgató és tanári kar nem megfelelő, nem törvényes és lázítóan igazságtalan s minden méltányos tekintetet nélkülöző eljárása s magatartása által lehetetlenné tétessék;

indítványozom:

kérje fel a város közönsége Varga Károly és dr. Mukics Simon országgyűlési képviselő urakat, hogy az országgyűlésen előterjesztendő interpelláció útján az előfordult igazságtalan eljárásnak, úgy a főgimnázium vezetése, felügyelete révén felmerült vizsás állapotoknak megvizsgálását a vizsgálat eredményéhez képest a vétkesek megbüntetését, esetleg állásukból való elmozdításukat a törvényes és rendelkezésükre álló minden törvényes eszköz felhasználásával kieszközölni sziveskedjék.

A második indítvány

Vojnich Hajdu József.

Ezen indítvány is elmondja a tanuló szomorú történetét, majd rátér arra, hogy a tanári kar, elhárítja magától a felelősséget, azt a főigazgatóra hártja. A tanári karnak ezen védekezését nem fogadja el, mert a törvényekből idézve bizonyítja, hogy a döntés nem a főigazgató joga, hanem a tanári konferencián szótöbbséggel dönt a tanári kar. A törvényből idézve mutatja ki, hogy a főigazgató szótöbbség ellenére senkit sem vethet vissza a szóbeli érettségig. Itt tehát a tanári kar mulasztott. A megokolást így folytatja:

A tanári karnak ezen eljárása annál kevésbé nem hagyható szó nélkül, mert ez nem az első eset, hogy tapintatlan és méltánytalan eljárásával halálba kergette növendékeit. Még mindnyájan visszaemlékezünk néhai Kovács Gyula esetére, aki szintén jeles és jó magaviseletű tanuló volt, öngyilkos lett amiatt, mert valami csekély jelentőségű pajkosság miatt az intézetből eltávolítani akarták.

Ezen kiáltó esetek a nagyközönség figyelmét a főgimnáziumra terelték és aki az ottani állapotokat meg-

figyelte, nagyon szomorú tapasztalatokat szerzett. A tanári kar részéről általános a panasz, hogy a diákok fegyelmetlenek, a tanári kar tekintélyét nem respektálják, viszont a szülők részéről az a panasz, hogy a tanárok növendékeikkel méltánytalanul és embertelenül bánnak. Úgy az egyik, mint a másik panasz fájdalom igaz, de egyuttal szoros okozati összefüggésben van egymással, mert ha az a tanár szigorúan, de méltányosan és emberségesen bánik növendékével, az respektálja tekintélyét és példaadó tisztelettel viseltetik iránta. Ha azonban az a növendék érzi, hogy vele szemben csak azért alkalmazza a tanár a kérlelhetlen szigorot, hogy hibáját példásan megtorolja, a büntetés elveszti minden javító erejét. Hanem ellenkezőleg fölkelte az ifjubar a dacot, aki tanárban csak büntető bíróját látja és akivel ő mint ellenfél áll szemben. Azt én megengedem, hogy ezen eljárás igen kényelmes, de mérhetlen erkölcsi hátránnyal jár; mert a mi ifjaink nem olyan anyagból vannak gyurva, hogy azokban felkeltett dacot a jelenlegi tanári kar és igazgató rendelkezésükre álló eszközökkel megtörni bírnak.

Végtelenül elszomorító és tarthatatlan állapot ez, amelyet minden áron szanálni kell, mert különben teljesen kárba vész azon 80—100000 koronánk, amit mi évente főgimnáziumunk fenntartására fizetünk. Szükségét látom annak, hogy a tanári kar kötelességeinek betartására a legkomolyabban figyelmeztessék és ha ez a figyelmeztetés eredménytelen marad, komolyan kell gondolkoznunk afölött, hogy gimnáziumunkat valamely hazai tanítórend vezetésére bizzuk.

Mindezeknél fogva a következő indítványt teszem:

Törvényhatósági bizottság utasítja a város tanácsát, hogy Szabadka város közönsége, mint iskolafenntartó nevében a legutóbb történtek és a törvényben megszabott kötelességük hanyag teljesítése miatt rosszalását fejezi ki a főgimnázium tanári karának, de különösen a főgimnázium igazgatója Kosztolányi Árpádnak és a jövőben elvárja tőlük, hogy a törvényben és kormányrendeletben megszabott kötelességeiket és jogaikat hűebben teljesítsék; a reájuk bízott intézeti növendékek tanulmányokbani előrehaladása és erkölcsi magaviselete tekintetében jobb eredményt mutassanak fel és a főgimnázium szintjét minden tekintetben emeljék, annyival is inkább, mert ellenkező esetben Szabadka város közönsége erkölcsi kötelességének fogja tartani a gimnáziumi növendékek tanítását más, — erre hivatott személyek vezetésére bizni, mert eddigi eredmények szerint annak a jelenségei forognak fön, hogy a főgimnázium jelenlegi tanári kara és igazgatója oklevelük dacára, képtelenek hivataluk betöltésére.

Utasittatik a Tanács, hogy ezen határozatról az igazgató útján az egész tanári kart értesitse.

Hegyi Aranka lábát amputálják.

Az »Uj Hírek« mai délutáni kiadása közli az egész magyar színeszetre nagy veszteséget jelentő következő hírt Pöstyén fürdői forrásból:

A fővárosi színeszet egyik legkedveltebb tagja, a Népszínháznak kedvelt művésznője, Hegyi Aranka hetekkel ezelőtt lábfájással jött a für-

dőbe és baja azóta annyira rosszabbodott, hogy az orvosok a beteg láb térdig való amputálását tartják szükségesnek, hogy a szerencsétlen művésznő életét megmenthessék.

Hegyi Aranka már régen nagy kinokat szenvedett és működése idején is többször le kellett mondani az előadást, mert lába annyira fájt, hogy azt nem használhatta.

Utóbb az orvosok már megállapították, hogy a művésznő betegsége nemizom-, vagy tüzeti (ideig), baj, hanem súlyos természetű csontszu és ezért rábírták, hogy haladéktalanul menjen el Pöstyénbe és ott kezeltesse magát.

A betegség azonban már olyan előrehaladott, hogy azon sem orvos-ság, sem masszázs nem segíthet, a csontszu egyre terjed és magasabbra húzódik, úgy, hogy most már a beteg testrészt amputálni kell, ha a művésznő életét akarják megmenteni.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és múzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Julius 28. A szabadkai Sport egyesület közgyűlése, d. u. 6 órakor, az egylet helyiségében.

Julius 16. Országos atletikai viadal Pálcson.

Julius 2. A cipész és eszmadia munkások szabadkai csoportjának zártkörű tánevigalma a Hungáriában.

Julius 16. A magyarországi szabómunkások és munkások szakegyesülete szabadkai csoportjának zártkörű tánevigalma a városligetben.

Julius 16. Az általános ipartestület közgyűlése a Hungária nagytermében.

— **Személyi hír.** Bezeredy István főispán tegnap este Budapestre utazott.

— **A törvényszékről.** Marián Miklós törvényszéki elnökhelyettes ma kezdette meg nyári szabadságidejét.

Lukács György miniszter Szabadkához. Lukács György vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap hivatalosan értesítette Szabadka város tanácsát, hogy a kultuszminisztérium vezetését átvette. Az új miniszter nem kér hivatalos támogatást, sem jó indulatot, csak jelzi hivatalosan, hogy a minisztérium ügykezelése az ő vezetése alá került. A kultuszminiszteri leirat június 20-án kelt.

— **Számonkérőszék.** A városi hivatalokban a félévi hivatalvizsgálatokat a számonkérőszék tagjai Bezeredy István főispán elnöklete alatt július hó 16-án fogják megtartani.

— **Az iparos-szövetkezet közgyűlése.** Az ipartestület kebelében alakult szövetkezet ma tartotta tisztújító közgyűlését. Elnöknek Mukics Simont, alelnöknek Moldoványi Józsefet, pénztárnoknak Arnold Pált választottak meg. A választással legközelebb részletesen foglalkozunk.

Tankötelesek száma. A városi belterületén a legutóbbi összeírás szerint van 5783 tanköteles (6—11 éves) gyermek, a tanyákon 5148. E szerint 70 gyermeket számítva minden tanítóra a városban, 82 tanítóra volna szükség, a tanyákon 73-ra. Ennélfogva a tanítóhiány a városban 11, a tanyákon 40; vagyis még 51 tanítói állás szervezése kellene avégből, hogy minden tanköteles beiskoláztassék.

— **A főgimnázium záróünnepé.** A Szabadka városi magyar főgimnázium által 1905. június 30-án reggel 8 órakor a tanintézeti épület

tornacsarnokában rendezendő tanév-záró ünnepély programja a következő: 1. Kölcsey Himnusz, éneklés az ifjúság vegyes kara. 2. Megnyitó beszéd, tartja Kosztolányi Árpád, igazgató. 3. Arany János „A rab golya” költemény, szavalja Kocsis Béla 1. A) osztálybeli tanuló. 4. A Széchenyi, Kossuth és Deák pályamunkák bírálatainak felolvasása és jelentés a Ross-Schäffer-féle pályázat eredménytelenségéről. 5. Finn zene, éneklés az ifjúság vegyes kara. 6. Várady Antal „Rákóczy Rodostón” költemény szavalja Márczy Róbert 6. osztálybeli tanuló. 7. A jutalom- és pályadíjak kiosztása. 8. Vörösmarty Szózat, éneklés az ifjúság vegyeskara. 9. Igazgatói záró szó.

— **Uj ügyvédek.** Dr. Székely Áron ügyvédi irodáját Szabadkán a Wesselényi utcában, Biró Károly dr. polgármester házában, nyitotta meg. — Dr. Solti Ádám Zentán, Eötvös utca 372. sz. Lantos István v. levéltárnok házában nyitott ügyvédi irodát.

— **Gyufa- és papírgyár Apatinban.** Frigyes főherceg bélyei uradalmának igazgatósága Apatinban gyufa- és papírgyárat szándékozik létesíteni.

— **Gyikos villám.** Zentáról írják: Tegnap Zentán kisebb zivatar volt, a mely alkalommal egy 9 éves kis leányt. Hanák Marit, aki a libákat őrizte a villám agyoncsujtott. Mellette volt Kovács Antalné a fiával, akik a villámcsapástól megsiketültek.

— **Notárius bicskázó.** Egy ismert verekedő újabb büncelekményének áldozata a Szerbiából ide származott Obradonics Péter vas-munkás, ki a Rothman-féle vasbutor gyárban van jelenleg alkalmazásban. Buzder István a rendőrség előtt jól ismert tettes neve, ki Obradonicsot ma reggel a VII. körben a baloldallán megszurta. A sebesültet a mentők a kórházba szállították.

— **Bohn M. és Társa** gőztéglagyár Nagyikinda, átfestő cserép raktárt létesített Szabadkán a magy. kir. államvasut területén. Ezen vállalat, e szakmában a legnagyobb s a legjobb is, nem csak Magyarországon, hanem a külfölddel szemben is a legelső helyet foglal el. Ajánlhatjuk a venni szándékozókknak már azért is, mert ezen nagy vállalat előkelőségét igazolja az, hogy legtöbb és legelőkelőbb vevői vannak, u. m.: 6 cs. kir. fensége József főherceg, Herceg Lichtenstein, Graf Nemes, Nádasdy, Szapáry, Károlyi, Forgách uradalmi. A magy. kir. államvasut, több másik vasutak, nagy- és kisbirtokosok, gyárak és vállalatok. Venni szándékozók figyelmét felhívjuk a gyár mai hirdetésére.

A gyümölcs befőzés titka

meg van oldva egy új szerrel. Ezen igen fontos újdonság **Amerikai Gyümölcs Salicyl** néven jön forgalomba amelynek használata által a befőzött gyümölcsök, tiszta átlátszó színüket és keménységüket éveken keresztül megtartják. Nem drágább, sőt még olcsóbb, a fűszerkereskedésben vásárolt, közönséges és az emberi szervezetre ártalmas salicylsavnál. Minden csomagon az **Amerikai Gyümölcs Salicyl** gyártó részvénytársaság neve és az **Oroszlán** védjegy látható. Kapható 10—20—30 filléres és 1 koronás csomagokban. Vásárlásnál csak **Amerikai Gyü-**

möles Salicylt az Oroszlán véd. jeggyel kérjen mindenki. Magyarországi főraktár: Wachsmann és Vellner (Zalán Béla utódai) droguüzletében Szabadkán, Kossuth-utca.

Állami jutalmak ipari munkásoknak.

A kisiparos és gyáros munkások, illetőleg munkaadók figyelmébe.

A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jótulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hódmezővásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor, városok, Csongrád és Bács-Bodrogh vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap.

A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, fölkérjük a kerület munkaadóit, ugy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemeseknek tartanak.

A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők:

1. Magyar állampolgárság.
2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat).
3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munkakörben, (tanonczévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek).
4. A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat.

Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Azok a munkások akik egy már előzően kiírt pályázaton ajánlottak és jutalmat nem nyertek ismét ajánlhatók.

A kellően fölszerelt ajánlások 1905. évi július hó 10-ig küldendők be a kamarához.

Szegeden, 1905. június hó 25-én.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara.

Ostromállapot a Csepel-szigeten.

Katonaság a sztrájkolók ellen.

(Saját tudósítónktól).

A Csepelszigeten a Weisz Manfred-féle tölténygyár védelmére még mindig erős katonai őrség van kirendelve. A sztrájkolók ugyanis megfenyegették Stein Rikárd igazgatót, hogy fel fogják robbantani a gyárat, ha a sztrájkolókat el nem bocsátja.

A katonaság parancsnoka állandóan Szigárdelly Cézár honvédszázados, a ki korlátlan teljhatalommal

rendelkezik a felváltott katonai ki- rendeltségek fölött. Erzsébetfalva is meg van szállva csendőrökkel.

Amint Csepelszigetről jelenti tudósítónk tegnap és ma összeütkezés nem volt. A tegnapi vihar nagyon megrongálta a sztrájkanyagot. A munkások között nagy a nyomor és az elkeseredés.

Kispesten, a Hoffherr és Schrantz gyár sztrájkoló munkásai ellen a rendőrség valóságos hajzát indított. A rendőrök minden ok nélkül megtámadják a békésen viselkedő munkásokat, lehorodják és szitkokkal illetik, majd pedig erőszakkal be- kisérik.

Ma reggel a Csanyi-utcai Hirmann-féle rézöntőgyár előtt nagy munkázavargás volt. A sztrájkolók meg- lesték és elverték a sztrájkoló munkásokat. A rendőrség kivonult.

TÁVIRATOK

A svéd-norvég válság.

Stockholm, jun. 28. A második kamara mai ülésén Hammerskjöld a következőket mondta: A norvég storting eljárását egész Svédországban mint legnagyobb foku jogsértést fogják fel. A nemzetet arculütötték, de az tiltakozott Szóló megrója a kormányt, mert nem halgatott a nép hangulatára. Nem barátja a hatalmi eszközök alkalmazásának, legkevésbé kívánja a háborút, de a legmesszebb menő és keményebb eljárást is jobb szereti, mint azt, hogy Svédország lábba hagyja magát tiporni. A vita további során kijelentette a miniszter, hogy abban egyek, hogy Norvégiát nem akarják kényszereszközökkel az unióra kényszeríteni. Ami a Svédországtól felállítandó feltételeket illeti nem kell okvetlen lehetetlen nehézségeket okoznia. Másfelől azonban Svédország jogos érdekeit mindenképen szem előtt kell tartani. A miniszter azt a megrovást, hogy a kormánytervezet a feltételeket közelebről meg nem határozta, visszaveti. Nem volna helyénvaló, ha az országgyűlés ezeket a feltételeket minden részletükben megállapítaná. A midőn tudomásra jutott a jun. 7-iki storting-határozat, Svédországban kedvetlenséget és elkeseredést okozott. Sokan azt követelték, hogy hadat üzenjenek Norvégiának és a kormánytervezetet gyöngeségnek minősítették. Ez azonban nem igaz. Sőt ellenkezőleg, az lett volna gyöngeség, ha a kormány a sok és harcias szónak engedett volna. Evvel veszedelmes utra kerültek volna és jobb volt közönyt mutatni. A kormánytervezet a legjobb utat választotta. A kormány javaslatát ezután bizottsághoz utasították.

Percel Dezső — gyári igazgató.

Budapest, június 28 Marx János aki eddig a gázgyárnál igazgatói tisztességet töltött be, tudvalevőleg lemondott erről az állásról. Mint értesülünk, helyére Percel Dezső, a képviselőház volt elnöke kerül.

Szeged a katonazenekarellen

Szeged, jun 28. Szeged város hatósága utasította a kegyurasága alá tartozó katolikus plébániákat, hogy processziókhöz többé ne hívja a katonai zenekart, mert ez a császárhimnusszal fölkavarja a lakosság nyugalmát.

SPORT.

Meghívó. Vasárnap július hó 2-án d. u. 5 órakor a városligetben lesz megtartva a „Délmagyarországi football bajnokság» a Bácska Szabadkai Athletikai Club és a Szabadkai Sport egyesület csapatai közt. A mérkőzés előre is érdekesnek ígérkezik, mivel városunk eme két egyesületének csapatai erejüket egymással szemben még eddig ki nem próbálták, mire a közönséget tisztelettel meghívja a Sz. S. E. football osztálya. Minukét csapat pontok arányában egyenlő [4 : 4], s így vasárnap lesz eldöntve, vajjon melyik csapat kerül ki győztesként a tavaszi fordulóban. Hely- árak: Páholyülés 2 kor., ülőhely 1 kor., állóhely 40 fill., tanulójege 20 fillér. Sport egyleti tagok a 2 kor. jegyet 1 kor. 50 fillérrel, az 1 kor. kor. jegyet 60 fillérrel fizetik. Jegyek előre válthatók az egyleti helyiségben, Krécsi-féle könyvkereskedésben, Sugaár Béla és Schulhoff Albert kereskedő uraknál és a rendezőségénél.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az elhunyt patriárka aláírása. Huszonötezer forint erejéig pörölte Gruics János dr. ujvidéki hírlapíró Angelics German karlócai patriárka hagyatékát, Germán aláírással ellátott díjlevelek és kötelezvények alapján. Az alperesek az aláírások valódiságát kétségbevittek, de a kihallgatott ujvidéki törvényszéki írásszakértők konstataáltak, hogy az aláírások valódiak. Gruics ellen magánokirathamisítás miatt még indították a vizsgálatot, amelynek során a két szakértő: Bruck Ferenc és Gonda Hermar megállapította, hogy a Germán aláírás hamisítva van. Mikor végül a legfelsőbb fórum is megszüntette a további eljárást, Gruics hamis tanács és hamis vélemények esküvel való megerősítése miatt pörbe fogta a két szakértőt, de minden fórum visszautasította. — Az igazságügyminisztérium fölhatalmazására Gruicsot, akit az ujvidéki törvényszék egy hónapi fogházra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítelt. Ezt a büntetést azonban a szegedi királyi tábla két hétre szállította le. A Kuria első büntető tanácsa Ober-schal Adolf elnökségével ma foglalkozott a vádolt semmisségi panaszával. Baumgarten Izidor koronaügyészi helyettes az indítvány elkészése miatt kérte a semmisségi panasz elutasítását. Határozathozatalra nem került a sor, mert a fölmerült elvi kérdés eldöntését a Kuria teljes ülése elé viszik.

A vagyonos osztály ellensége. A Bácsszenttamáson megjelent Zemyoradenik című szerb nemzetiségi hetilapban egy fulminans cikk jelent meg, melyben a kir. ügyészség a vagyonos osztály és munkaadók elleni izgatást látott. A szegedi esküdtbíró- ság mai föltárgyalásán megerősítette az ügyészség véleményét és lkrasev Pált, a lap felelős szerkesztőjét — tulajdonképen irástudatlan stróman- nak előrángatott szerb parasztot bűnösnek mondotta az izgatás vét- ségében. Ezért a törvényszék nyolc napi államfogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: Körmezy Ernő. 34.

Colonna szó nélkül utánozta őt s megkezdtek a játékot. Kíváncsian álltak körül asztalukat a vendégek, mert Musseline szalonjában ily magas összegekben még sohasem játszottak. Rajmund, fiatal kora dacára is, igen kimérten s ügyesen játszott.

Alighogy Colonna lefödött egy királyt, Rajmund is utánna csinálta. Colonna ajka idegesen remegett. »Veszek« — kiáltá szárazon. Rajmund négy vonást irt és a játszmat megnyerte.

— Játsszunk még egyet? — kérdezte, miközben Colonna bankóit a magáéhoz separta.

Colonna nem felelt, hanem szótlanul kirakta a tizezer frankot. Egy hang, egy lehelet sem zavarta a csendet a játékosok körül; mindenki a játékosokat figyelte s várta a végét. — ekkor vad szitok hangozott, — Rajmund másodsor is megnyerte a játékot. Könnyű hab fehérlett Colonna ajkán. Rajmund hidegvérrel keverte meg a kártyákat és azt kérdezte Colonnától: »Tetszik még egy?«

— Nem! nem! — szólt közbe Musseline, ki megsajnálta a szerencsétlen olaszt.

Colonna azonban büszke döllyfel vágta ki az asztalra a negyvenezer frankot. Nem szólt egy szót sem, szeme azonban nyugtalanul forog üregében s arca kékült-zöldült, ha játszani kezdtek. Eleinte kedvez látszott neki a szerencse, mert m- négyet fektetett, míg ellenfelének egy sem sikerült.

— Igen érdekes játék, nemde? — kérdezte Rajmund sajtáságos mosollyal.

— Mindenesetre! — felelte gépie- sen Colonna. »En veszek!«

— Ugy látszik szép játéka van! — szólt Rajmundhoz aztán.

— Kérem a királyt! — kacagta Rajmund s úgy látszott, szerencséje visszatért. Colonna úgy ült ott, mint a szélütött, — Rajmund harmadszor is nyert s egykedvűen tömte zsebébe a bankjegyeket, mikor valaki meg- érinté vállát. Megfordult s Beaulien Hektort látta maga előtt.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ A LAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

== Minden ==
üzlet ember

gazdag

és
szerencsés lehet,

ha az üzletének reklámot csinál és azokat Kladek és Hamburger vil- lanyerőre berendezett könnynyom- dájában készítetteli.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér
Lekisebb hirdetés 30 fillér

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigaretta hüvely főraktár Nikotin men es egyiptomi papír 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószer. Irodai felszerelések bámulatos olcók. Kölesön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumba.

Régi hét oktávós zongorák megvételre kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban.

Alig használt jó karban levő kérempár jutányosan eladó. — Szilvássy Ferenc, Petőfi-utca, Schnier-ház.

Egy új Sting-féle zongora jutányosan eladó. Szilvássy Ferenc, Petőfi-utca, Schnier-ház.

2500—3000 liter fehér és siller bor, jó minőségű, 16—18 kr. literje eladó. Cima kiadóhivatalban

Két tanonc felvétetik Fierst J. cukrászdájában.

Könyvelésben és irodai teendőkben valamint a gépirásban is jártas leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Pénztárnoknő felvétetik egy helybeli nagyobb üzletben magyar, német és bunvevác nyelv ismerete megkívántatik. Ovadékképesek előnyben ésszesülnek. Cim a kiadóhivatalban.

Verseny kérempár új alig használt, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvenynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél. Budapesten.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi váltóküldés.

Eladó

a város szélétől 300 méter távolságra fekvő

22 kapa halasi zölő,
a rajta levő

állászerű épülettel.

Esetleg az épület kisebb területtel is. Bővebb felvilágosítást nyújt

Kovács Antal,
Népbank.

Aki jól és olcsón akar vásárolni az forduljon egész bizalommal **Hegedüs Bálint Fia Ferenc** céghez, ahol a legjobb minőségű, saját őrlésű

fehér és kenyér liszteket valamint fűszer, termény és élelmi cikkeket

a legtelkiismeretesebben szolgálunk ki.

Naponta friss, legjobb minőségű teavaj kapható

Hegedüs Bálint Fia Ferenc

mokrini gőzmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmiszer üzletében

Deák-utca **SZABADKÁN Vermes-ház**

Megrendeléseket kívánatra házhoz szállítok.

Konyhamérleg 3-60 kor. és feljebb
Husvágó gép, valódi Standard 4— kor. és feljebb
Fagylalt gép amerikai cédrus fából 12— kor és feljebb
Vajkészítő 3-60 kor. és feljebb
Zsemlyereszelő gép 2-80 kor. és feljebb

valamint nagy választék háztartási és mezőgazdasági cikkeiben.

Mezőgazdasági gépek az eredeti gyári áron.

Mindennemű vasáru cikkek a legjutányosabb áron!

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Meg nem felelő tájak készséggel lesznek kicserélve.

SCHNIER IMRE VASKERESKEDŐ az ARANY HARANGHOZ

SZABADKÁN, Rudics-utca.

Egy nagy pince

az István-utcában, dr. Blum-féle házban, Horovitz gabona-kereskedővel szemben,

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a házmaster.

Palicson

2 villa lakás

a földmives iskola közelében levő fenyvesben

butorozva vagy anélkül

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Pályázati hirdetmény.

A Szabadkai „Polgári Takarékpénztár mint Szövetkezet”-nél

egy könyvelői pénztárosi és szolgai állásra

pályázat hirdettetik.

A könyvelői állásra, amelylyel évi 1500 korona kezdő fizetés és szabályszerű illetmény jár, oly szakképzett egyének pályázhatnak, akik az üzleti könyvek vezetésében teljesen jártasok és a mérleget önállóan elkészíteni képesek.

Pályázati kérvények f. évi július 5-ig Schwartz Péter ügyvéd címére kéretnek.

Kiadó lakás.

I. kör Árpád-utca 151. szám alatti lakház utca felőli része

azonnal kiadó.

All 3 nagyobb és 1 kis szoba, előszoba, élés kamra, konyha és mosókonyha, pince és esővízes kutból. — Értekezhetni lehet Karacsony Árpádnál, VII. kör Fűzfás-utca 315

HIRDETMEYNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű vevő-közönséget ezuton is értesíteni, miszerint

Szabadkán,

a vasut területén,

szabadalmazott 272. sz.

átfedő

cserepeinkből

a nagyérdemű vevő-közönség kényelmére kellő mennyiségben állandóan készletben tartunk s ezen raktárunk kezelésével

Blahó János

urat (lakik Szabadkán) biztuk meg.

Fő-fő törekvésünk odairányul, hogy t. vevőinket pontos és gyors kiszolgálásban részesítsük s kérjük szives pártfogását.

Olcsó árak!

Kitünő tisztelettel

Bohn M. és Társai

gőztéglagyár, Nagykikinda.

Benzöe crème

a legfinomabb arcpomádé!

Eltávolít mindenféle bőrfoltot. Fehér és rózsaszinben 1 tégely ára 1 kor. 20 fillér

Keleti mosdóvíz.

Legfinomabb puderek fehér crême és rózsaszinben o o o o o o o o o o
Finom toilette mosdóvíz, használati utasítással 1 üveg 3 K
Raktár: MILASSIN ILLÉS gyógyszerháza SZABADKÁN.